

***BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLİĞİ ALANI***

***DOÇ. DR. HAKAN SUNAY
A.Ü. SBF***

Öğretmenlik mesleği Nedir ?

- **Meslek;** Bir kimsenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli iş, sürekli uğraş demektir.
- **Öğretmenlik Mesleği;** Öğretmenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli öğretme işi veya sürekli öğretme görevi anlaşılır.

- **Meslekler;** gelişmiş toplumlarda **ÖRGÜN EĞİTİMLE** edinilir. Çağdaş toplumlarda belirli diploma gerektiren profesyonel bir uğraş niteliği kazanır. Bu olgu çoğu meslek gibi **ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ** için de geçerlidir.

- Öğretmenlik Mesleği → Yükseköğrenimi (özel eğitim) → Öğretmen.
- Mesleği → Öğretmenlik → Tamamlamak (diploma) → Yetki Kazanmak

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN ANLAM VE TANIMI

- *Öğretmenlik mesleği sosyo-kültürel, bilimsel, ekonomik, teknolojik boyutlara ve sağlıklı kişilik özelliklerine sahip, alanında özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan, akademik çalışma ve mesleki performansı gerektiren profesyonel statüde bir meslek olarak tanımlanırken,*
- *öğretmen, resmi ya da özel bir eğitim kurumunda öğrencilerin öğrenme yaşantılarına kılavuzluk etmek ve yön vermek amacı ile görevlendirilmiş kişi olarak tanımlanmıştır.*
- *Yani, öğretmenliğin, özel bilgi, beceri ve ilgi isteyen önemli bir meslek olduğu belirtilebilir. Bu nedenle öğretmenlik formasyon derslerini almayan hiç kimse öğretmen olmamalıdır.*

Öğretmenin Görevleri;

- ***1.ÖĞRETME***
- ***2.YÖNETİM (YÖNETME)***
- ***3.MESLEKİ UZMANLIK***
- ***4.DANIŞMANLIK (REHBERLİK)***

BİR ÖĞRETMENİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÜÇ YETERLİLİK

1.EĞİTİM ORTAMININ BİR PARÇASI OLMA ;

- 1.1.Okulda olup biten her şeyden bir yönüyle de öğretmen de sorumludur.
- 1.2.Sınıfta ve öğrencilerde neler olup bittiğini hisseder
- 1.3.Öğrencilerde gerekli geri bildirimler alarak uygun müdahalelerde ve uyarılarda bulunur.
- 1.4.Duygulara önem verir, öğrencileri önemser.
- 1.5.Öğrencileri olumlu yorumlarla destekler, onları öğrenme ortamına çeker.
- 1.6.Gerektiğinde espri yapar, dersini istekli anlatır.
- 1.7.Konu alanındaki yeni gelişmeleri takip eder.
- 1.8.Amaçlı hareket eder, hareketlerini sınıf ortamına göre ayarlayabilir (oturmak, yürümek gibi).
- 1.9.Okul çevresinde ne olup bittiğinden haberdardır. Çevreden örnekler verir.
- 1.10.Diğer öğretmenler ve çevresiyle iletişim kurar. Meslektaşlarından yararlanır.

BİR ÖĞRETMENİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÜÇ YETERLİLİK

2.DERS VE KONUSUNA HAKİM OLMA

- 2.1.Dersine konusuna hakim olmayan öğretmen ne kadar iyi niyetli olursa olsun, öğrenci, yönetici ve velilerin desteğini kazanamayacaktır.
- 2.2.Konusuna hakim olan öğretmenler paniğe kapılmazlar. Sınıf içi tartışmalarda çekinmezler. Tartışmaları akıllıca yönetirler.
- 2.3.Davranışlarında ciddi ve tutarlıdır. Öğrencileri arasında ayırım yapmaz.
- 2.4.Öğrenci davranış ve tepkilerini tahmin eder. Tepki göstermeden önce hislerini kontrol eder.
- 2.5.Amaçlı hareket eder. Sözsüz iletişim kurabilir.
- 2.6.Soru ve yorumlara sözel olduğu kadar sözsüz de tepki gösterir.
- 2.7.Beden dilini kullanır.
- 2.8.Herkesi rahatça duyabileceği, fakat rahatsız etmeyen bir ses tonuyla konuşur.
- 2.9.Anlaşılır yönerge ve kelimeler kullanır. Hedefler açıkça görülebilir.
- 2.10.Öğrencilerin isimlerini bilir ve kullanır.
- 2.11.Sınıf içinde olan olay ve yorumları hatırlar ve bunlara atıfta bulunur.
- 2.12.Derslere hazırlıklıdır. Ayrıntılı bir ders planı hazırlar.
- 2.13.Gerekli araç ve gereci hazır durumda bulundurur.
- 2.14.Öğrencilerine başarılı olma konusunda güvenir.
- 2.15.Öğretim işinde ciddidir. Hatalarını ve eleştirileri dikkate alır.

BİR ÖĞRETMENİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÜÇ YETERLİLİK

• 3.ÖĞRENCİ MERKEZLİ OLMA

- 3.1.Öğretmenlik mesleği ancak öğrenci olursa yapılabilen bir meslektir.
- 3.2.Öğrenci ihtiyaçlarının bilincindedir.
- 3.3.Günlük ders planlarını öğrencinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlar
- 3.4.Öğrencilerin sınıf ders ve program hedeflerini benimsemelerini sağlar.
- 3.5.İyi bir dinleyicidir.
- 3.6.Sevgi, ilgi ve öğrenme atmosferi yaratır.
- 3.7.Öğretim, öğrencilere anlamlı gelir. Anlamlı örnekler verir.
- 3.8.Bütün öğrencilerin öğrenme sürecine katılımını sağlar
- 3.9.Öğrencilere ezber yerine , problem çözme ve öğrendiklerini uygulama becerileri kazandırmaya çalışır.
- 3.10.Her bir öğrenciyi tek tek tanımaya çalışır. Okul faaliyetlerine katılır. Öğrencilerle etkileşimde bulunur.
- 3.11.Öğrencilerin sahip oldukları iy özellikleri keşfeder ve dikkatleri bu özelliklere çeker.
- 3.12.Bilgilerin uygulanmasını teşvik eder.

Günümüzde Öğretmenlik; Profesyonel bir Meslek Olarak Kabul Edilir.

- **Öğretmenlik;**
- ***1.Özel alanda uzmanlık***
- ***2.Akademik çalışma***
- ***3.Mesleksel formasyon***
- ***4.Üniversite diploması gerektirir.***

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMLARININ TARİHSEL SÜRECİ (1)

- Türk eğitim sistemine öğretmen yetiştiren kurumların tamamı üniversiter yapı içinde olup; ilköğretim alanlarına sınıf ve branş öğretmeni yetiştiren programlardır ve 4 yıllık lisans eğitimini kapsar. Cumhuriyetin kuruluşundan 1982 yılına kadar ülkemizde öğretmen yetiştirme; Bakanlığa bağlı bulunan; öğretmen okulları, köy enstitüleri, eğitim enstitüleri, yüksek öğretmen okulları ile üniversitelerin ilgili bölümlerinden sağlanmıştır.*
- Türkiye'de 1926 yılında Çapa Kız Öğretmen okulunda ilk kurs açılmış ve 1930 yılına kadar devam eden bu kurstan 148 erkek, 63 bayan mezun olmuştur. Bunu 1932 yılında Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi şubesinin açılması takip etmiş, 1967-1968 öğretim yılında İstanbul'da Atatürk Eğitim Enstitüsüne bağlı olarak Beden Eğitimi bölümü açılmıştır. 1974-75 öğretim yılında İzmir, 1978 yılında ise Diyarbakır'da beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bölümler açılmış, 1974, 1975 ve 1976 yıllarında sırası ile Ankara, İstanbul ve Manisa'da "Spor Adamı" yetiştirmek amacıyla Gençlik ve Spor Akademi'leri kurulmuştur. 1978-1982 yılları arasında ise Enstitüler Yüksek Öğretmen Okullarının bölümüne dönüşmüştür.*

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMLARININ TARİHSEL SÜRECİ (2)

1976 yılında Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, 1979 yılında da Orta Doğu Teknik Üniversitesinde beden eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve yüksek lisans eğitimi vermek amacı ile Beden Eğitimi ve Spor Bölümü açılmıştır. Türkiye'deki siyasal gelişmelere paralel olarak 1982 yılında yükseköğretimde de önemli yapısal değişikliğe gidilerek yükseköğretim kurulu yasası çıkarılmış, yükseköğretim kurumları tek çatı altında toplanarak üniversitelere bağlanmıştır. Buradan hareketle beden eğitimi ve sporla ilgili yükseköğretim kurumları üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlanmış ve bölüm olarak öğretim vermeye başlamışlardır. Bu süreçteki gelişmeler 1992 yılında yeni bir yapı değişikliğini getirerek Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu adını almıştır.

• 2010 yılını takiben ise beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümleri, Türkiye'de spor eğitiminin fakülteleşmesi süreciyle birlikte "spor bilimleri fakülteleri" adını almıştır.

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİNİN SAHİP OLMASI GEREKEN NİTELİKLER

- *“YÖK/ Dünya Bankası Milli Eğitim Geliştirme Projesi” çerçevesinde, Sands ve ark.(1997) göre öğretmende bulunması gereken nitelikleri dört bölümde toplamışlardır*
- *1-Alan Bilgisi*
- *2-Öğretme-öğrenme sürecini yönetme*
- *3-Öğrenci kişilik hizmetleri*
- *4-Kişisel ve mesleki özellikler*
- **Çizelge: İyi Bir Beden Eğitimi Öğretmeninde Bulunması Gereken Nitelikler**

Sınıf Yönetimi	Kişilik	Strateji-Teknik	Görünüş
<i>Esnek Örgütlü Eşit davranan Dürüst Saygılı-İtibarlı Kararlı Düzenli mizaçlı Diplomatik davranan Disiplinli</i>	<i>Sevimli, Koruyucu Yardımcı, İstekli Teşvik eden, Algılayan Sıcak, Canlı, Olumlu, Sabırlı, Neşeli, Anlayışlı Duygulu, Dürüst, Nazik Samimi</i>	<i>Değişik-Farklı, Açık Yeni fikir Tümevarım kullanan Somut düşünen Görsel yardım sunan Odakta yer alan, Katılımcı Etkileyici, Anne-babalık yapan, Tartışan</i>	<i>Genç, Hoş, İyi giyimli Mutlu, Sevimli, Çekici</i>

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

- ***Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki görevleri beş ana bölümde toplanmıştır. Bunlar;***

- ***Beden eğitimi ders uygulamaları***
- ***Okul spor kulübü çalışmaları (okul içi ve dışı)***
- ***İzcilik faaliyetleri (okul içi ve dışı)***
- ***Okul Dışı faaliyetleri***
- ***Beden eğitimi ders alanı olarak kullanılan yerlerin bakımı***

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERS UYGULAMALARI

- *Beden Eğitim ve Spor Öğretmeni, öğreteceği konuyu kendisi de tam anlamıyla bilmeli, konuya hakim olmalı, yapılacak çalışmaları kendisi yapamıyor olsa bile çok iyi ve anlaşılır bir dille açıklamalı, yapabilecek durumdaysa göstermeli, metodları en iyi şekilde uygulamalıdır. Wang J ve ark. beden eğitimi öğretmenin hareketi öğretme aşamasını dört ana başlıkta toplamıştır. Bunlar;*

- ***Hareketi tanıtmak.***
- ***Hareketi göstermek ve kısaca açıklamak.***
- ***Hareketin alıştırmalarını yaptırmak.***
- ***Hataları düzeltmek için geri bildirim vermek***

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİNE İLİŞKİN MESLEKLE İLGİLİ TUTUM VE DAVRANIŞLAR

- **1. Tutumlar**
- **2. Organizasyon**
- **3. Yeterli içerik bilgisi ve ifade düzgünlüğü**
- **4. Dikkat çekme**
- **5. Geri Bildirim**
- **6. Kontrol altına alma**
- **7. Soru sorma**
- **8. İpucu**
- **9. Pekiştireç**
- **10. Öğrenci katılımı**
- **11. Öğretim yöntemlerinin seçimi**
- **12. Farklı öğretim yaklaşımından yararlanarak öğretmen**

OKUL SPOR KULÜBÜ ÇALIŞMALARI

- *1. İzcilik faaliyetleri*
- *2. Okul Dışı Faaliyetleri*
- *3. Ders Alanlarının Bakımı*

***BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKTE
YAŐADIKLARI SORUNLAR***

Sunu Bitti.....

H. Sunay